

Protože se blíží oslavy výročí 500 let první zmínky o Malém Újezdu, chtěli jsme napsat něco o historii obce. Jak se zde žilo před pěti sty lety už se asi nedozvíme, ale konec devatenáctého století taky není k zahození. V té době je Království České pod nadvládou Rakouska – Uherska, kterému vládne císař František Josef I.. Podle sčítání lidu z roku 1890 má Malý Újezd 35 domů a 205 obyvatel, k obci patří osada Školka se 7 domy a 64 obyvateli, (obce Jelenice a Vavřineč se k Újezdu připojují až v roce 1960). Oficiální měnou je Rakousko - uherský zlatý, který v roce 1892 nahrazuje koruna (v přepočítacím

poměru 1 zlatý = 2 koruny), staré zlatkové peníze však zůstávají dále v oběhu. Pro lepší představu, co jeden zlatý znamenal pro člověka žijícího na konci 19. století uvádíme několik příkladů: v roce 1883 měl úředník mzdu 25 zlatých měsíčně, zedník 35 zlatých. 1 kg másla se koupilo za 1,07 zlatých, 1 kg mouky za 0,21 zlatých a kabát se dal pořídít za 11 – 25 zlatých.

V Okresním archívu v Mělníku jsme našli staré zápisy ze zasedání zastupitelstva obce a z nich je patrné, že naši předci řešili podobné starosti, jako řeší zastupitelstvo dnes. V roce 1891 byl starostou Malého Újezda pan Josef Král, místostarostou Jan Vocilka a pánové místního výboru byli Antonín Fijala, Josef Palic, Jan Slansky, Václav Žezulka, Václav Krolop a Václav Havlíček. Zápis ze zasedání zastupitelstva vypadal takto (včetně původního pravopisu):

4.2.1891 Protokol II

Sepsan ve schuzi místního zastupitelství Malého Újezda dne 4. Února 1891. Schůzi předsedal místní starosta pan Josef Král. Do schůze přišlo 8 radních a jelikož výbor zaleží z 8 byli všichni pospolu a podle vydaného programu o následujících věcech projednано.

I. Jednано stran opravy a pronajmu hostince. Jest usneseno hostinec opravit a ku opravě znalci povolat a pronajmout práci.

II. Odevzdání hostinské pokladny, že bude odevzdána po prohlídnutí spolu obecníma účty do konce Února 1891

III. Skrze hasičské náčiní se povoluje koupit 12 košíků na vodu

III. Potřebné věci k uřadování se povoluje jedna knyha a místní razitko ke koupi.

V. Vjednání odmeny starostovy a zároveň pokladníkovy bylo usneseno dohromady 50 ZL.

Po přečtení byl tento zápis schvalen a nebylo vyce nic připomenuto uzavřen a podepsan.

Jak ze zápisu zastupitelstva vyplývá, majitelem místního hostince byla obec. 31.3.1891 probíhala dražba hostince o nájem – pachtovné. Dražba byla “ řádně vyhubnována a zveřejněna v tisku”.

Jako dražebníci se přihlásili František Janda, Antonín Vondráček, Jan Jachimstal a Alois Malý. Vyvolávací cena byla 100 ZL. Dražbu vyhrál a hospodským se stal František Janda s nabídkou 149 ZL.

Obec vlastnila i višňový sad tzv. višňovec. Také prodej ovoce probíhal ve formě dražby. Dražba byla „řádně vyubnována a zveřejněna v tisku“ a její výherce mohl višně očesat. Dne 7. června 1891 tuto dražbu vyhrál Antonín Šesták z Blat s nejvyšším podáním 80 ZL.

V Malém Újezdě č.p. 33 byla obecní kovárna. V roce 1891 byl obecním kovářem pan Dobiaš. Toho vystřídal 8.12.1891 kovář Václav Palačka na dobu 6 let za roční nájem 70 ZL. 1.6.1894 však dostal z nájmu výpověď, protože s ním lidé nejsou spokojeni.

Zvoníkem byl v roce 1891 pan Jan Vocilka. To znamená, že v Malém Újezdě bývala zvonička, protože stavba kapličky na pastvách se projednávala na zastupitelstvu až v roce 1912.

Obec měla také svého ponocného (dnes by se řeklo nočního hlídače) a posla v jedné osobě. V roce 1892 byl v této službě pan Jan Chocholatý a takto vypadala jeho „pracovní smlouva“ (včetně původního pravopisu):

Pan Jan Chocholatý co ponocný a posel se zavazuje podmínkami nasledujicimy ponocovat od sv. Havla do sv. Josefa od 9 hodin večer do 4 hodin rano a od sv. Josefa do sv. Havla od 10 hodin do 3 hodin rano. Co posel povinen bude posilky vykonávat jak domaci tak přespolni, jak politického tak místního úřadu a veškeré donášky řádně obstarat. Služební začátek jest 1. Zář 1892 k nastoupení a přitom musí odbývat hlýdku okolo obcí. Služné jest 100 ZL ročně.

28.9.1894 se stává starostou obce a pokladníkem pan Jan Rajchrt za 50 ZL ročně (6.3.1895 mu byli odsouhlaseny odměny 80 ZL ročně + 20 ZL na kancelářské potřeby + 10 ZL diety), radními jsou Jan Chocholatý a Jozef Líbal, členové výboru Václav Vetešník, Václav Poláček, Josef Palic a Václav Havlíček. Správcem mikovského dvora je pan Welcl. Ponocným a obecním poslem se 8.10.1895 stává Václav Havlíček.

31.7.1898 se stává starostou Jan Chocholatý

Dalším starostou byl 28.6.1903 zvolen Jan Reichert, kterého po jeho smrti zastupoval Antonín Vostruha.

25.9.1906 je starostou Jan Reichrt (zřejmě syn zemřelého starosty z roku 1903 Jana Reicherta). V té době je rozpočet obce na rok 1907:

Příjem 2 104 korun 37 hal

Vydání 2 344 korun 92 hal.

Schodek 240 korun 55 hal. (schodek je uhrazen výpůjčkou)

20.3.1910 je starostou Jan Vocilka za odměnu 100 korun ročně, radními jsou Josef Vetešník a Josef Richtr, členové výboru Josef Havlíček, Václav Bláha, Václav Tichý, Josef Fiala, Josef Sedlecký a Čeněk Votava.

Tady naše pátrání prozatím končí. Třeba jste v článku našli jména svých předků, nebo Vám babička vyprávěla, kam se chodilo na obecní višně. Třeba byste se chtěli o obci dozvědět ještě více, stejně jako my. A tady se obracíme s výzvou na všechny pamětníky a starousedlíky a ne jen z Újezda, ale i z Vavřinče a Jelenic. Nenechávejte si své vzpomínky pro sebe a pojdte si s námi povídat. Určitě víte, kde stála jaká hospoda a kdo v ní byl hospodský, kolik bylo v obci obchodů, s jakým zbožím a kdo byl jejich majitel. V roce 1930 bylo v našich obcích 191 domů. Dáme spolu dohromady kdo a kde bydlel? Máte doma dobové fotografie? My bychom je také chtěli vidět a možná z nich uděláme i výstavku. My máme staré fotografie, ale nevíme, kdo na nich je. Stavte se za námi na úřadě, třeba na fotkách poznáte sebe nebo spolužáka ze školy. Na obci máme kroniku jen od roku 1965, takže je jen na Vás, jestli se další generace dozví, jak to tady chodilo a vypadalo před tím.

Těšíme se na Vás.

